

Portfolio

žáka, studenta učitelství a učitele

PORTFOLIO ŽÁKA

je nástroj pro dlouhodobé shromažďování informací o výsledcích, postupu učení a dalších charakteristikách souvisejících se vzděláváním konkrétního žáka/žákyně.

Portfoliové hodnocení

je zjišťování charakteristik, výsledků a postupu učení konkrétního žáka/žákyně v dlouhém časovém období, ve snaze o maximální komplexnost.

Výhody

- umožňuje posuzovat žákovské dovednosti a znalosti komplexně a dlouhodobě
- spojuje formativní a sumativní aspekt hodnocení
- pomáhá vyučujícím, studujícím i rodičům vytvořit si podrobný obrázek o tom, jaké jsou silné a slabé stránky žáka/žákyně
- podporuje zapojení žáků/žákyně do plánování a hodnocení svého učení, čímž přebírají větší zodpovědnost za vlastní vzdělávání a zvyšují svojí motivaci pro učení
- zvyšuje zapojení všech aktérů školního vzdělávání – žáků/žákyní, vyučujících, rodičů

Úskalí

- časová náročnost
- přílišný rozsah materiálů
- riziko formálnosti hodnocení
- nebezpečí zneužití informací o žácích/žákyních

Typy portfolií

- pracovní neboli dokumentační portfolio
- ukázkové neboli reprezentační portfolio
- diagnostické a hodnoticí portfolio

Funkce žákovských portfolií

- autoevaluace žáků, podpora motivace k učení
- plánování další výuky a její realizace
- informace pro rodiče žáků
- autoevaluace učitelů a škol
- výběr žáků při přestupu na další vzdělávací instituce
- informace o žácích, kteří nastoupili do nové vzdělávací instituce
- zdroj pro agregované údaje o kvalitě škol pro zřizovatele škol, případně pro MŠMT

Obsah žákovských portfolií

- žákovské práce vzniklé ve vyučování (písemné práce, desetiminutovky, úkoly, výkresy atd.)
- materiály ukazující proces učení (koncepty, náčrty, připomínky atd.)
- reflektivní deníky popisující podmínky a pocity při učení
- výsledky externích testů, vysvědčení
- mimoškolní aktivity
- sebehodnocení žáka
- hodnocení žákovských výkonů učitelem
- záznamy učitele z průběžného pozorování žáka
- záznamy spolužáků z pozorování a spolupráce se žákem
- záznamy rodičů

Profesní portfolio učitele

- strukturovaný profesní životopis
- osobní vzdělávací platforma/ v této části učitel formuluje osobní východiska, filozofii své pedagogické činnosti, názory a postoje vůči profesi/
- plán profesního rozvoje/ vycházející z hodnocení a sebehodnocení
- dokumenty dokládající naplňování rámce profesních kvalit učitele

(plánování výuky, prostředí pro učení, procesy učení, hodnocení práce žáků, reflexe výuky, rozvoj školy a spolupráce s kolegy, spolupráce s rodiči, profesní rozvoj učitele)

Co byste zařadili do svého profesního
portfolia?

Pedagogické portfolio studenta učitelství

- zaznamenává vývoj jeho profesního sebepojetí (já v roli učitele)
- dokládá jeho pedagogický vývoj, růst
- zahrnuje materiály vznikající v rámci výuky na fakultě
- významně je obohacováno v období pedagogické praxe ve škole
- slouží k prezentaci studenta učitelství při státních závěrečných zkouškách

Pedagogický deník studenta učitelství

- je součástí pedagogického portfolia studenta učitelství
- vede studenta k reflexi a sebereflexi pedagogických činností
- umožňuje mu vracet se k situacím, které na praxi prožil; vyhodnocovat je, hledat různé varianty řešení
- může mít i psychoterapeutický efekt

Portfoliové úkoly studentů učitelství na praxi

- mají dlouhodobý ráz (jsou vypracovávány po dobu 10 týdnů)
- jsou koncipovány od jednodušších k náročnějším
- směřují studenta učitelství k cílenému pozorování a reflexi (chování žáka, třídy, učitele apod.)

Odkazy

http://www.esf-kvalita1.cz/osobni_portfolio-koncepce.php

http://www.nuov.cz/uploads/AE/evaluacni_nastroje/09_Profesni_portfolio_ucitele.pdf